

[Elisabeth Bruun Olesen]

man ikke får meget ud af at alliere sig med storbrugerne, men må alliere sig med politiske partier og bevægelser, som ideologisk set er på bølgelængde med dem, og som kan give dem magt, selv om prisen nok bliver en stærkere politisk styring og kontrol – med et par skår i begrebet selveje. Denne magt er nødvendig for at afværge en industrialisering og for at afværge aktieselskabsformen i dansk landbrug.

Man kan sige, at det danske land på få år er blevet forvandlet til en forurenede landbrugskulturørken. Danmarks vilde flora og fauna har lidt et alvorligt knæk som følge af overdreven og hensynsløs sprøjtning. Nitratindholdet i drikkevandet stiger, når overskud fra en umådeholden gødskning når grundvandszonen, og hegn, markveje, vådområder og enge ødelægges i takt med den intensive dyrkning af jorden. Derfor må der formuleres en ny landbrugspolitik, og det er der da som sagt åbenbart også vilje til nu, bl.a. som vi har set det i strukturoplægget fra landbrugsministeriet.

Diskussionen må også omfatte landbrugets fremtidige ejerforhold og lettelser for kollektive driftsformer som f.eks. andelsbrug. VS ønsker ikke, at den nuværende udvikling med meget store specialiserede bedrifter skal fortsætte; vi ønsker et varieret udbud af bedrifter, små som større. Men udviklingen skal som sagt vendes, for prognoser har sagt, at der i 1997 kun vil være 30.000 heltidsbedrifter i Danmark, hvis der ikke sættes ind nu.

Kravene må være, at forbruget af kunstgødning og sprøjtemidler nedsættes, f.eks. ved afgifter, at marginalområdernes inddragelse i landbrugsjorden stoppes, bl.a. ved at der ikke gives tilskud til dræning, at miljønicjerne forbedres ved tilskud til levende hegn, vådområder osv., og at kvaliteten af husdyrprodukter forbedres ved, at forebyggende medicintilsætning til foderet forbydes.

Men situationen med hensyn til, hvad vi vil og hvad vi ikke vil, er ikke så let at løse. På den ene side må man opfatte bondebrug som en utidssvarende driftsform, medens på den anden side det rendyrkede industrilandbrug er en trussel både mod naturgrundlaget og mod de sociale strukturer på landet. Hvis udviklingen fortsætter som nu, ender vi i en social og økologisk katastrofe, derfor må der planlægning til, og der er ingen vej tilba-

ge med hensyn til en form for statsregulering af landbruget. Derfor skal vi i planlægningen selvfølgelig tage hensyn til ressourcespørgsmålet, til naturgrundlaget og til de sociale forhold på landet. Det vil sige, at vi faktisk vil det modsatte af fremskridtspartiet: vi vil have mere regulering i landbruget.

Arne Bjerregaard (KrF):

Jeg kunne først have lyst til at sige til den sidste ærede ordfører, at hvis vi undlader dræning, vil nedsivning af nitrat være større – men lad det være sagt som en bibemærkning.

Kristeligt folkeparti tillægger dansk landbrug særdeles stor betydning for hele vort samfund, såvel økonomisk som kulturelt. Landbruget og det øvrige samfund står i et gensidigt afhængighedsforhold, og formålet med en landbrugslovgivning må være at sikre, at landbruget drives til gavn for helheden og også til gavn for landbrugets udøvere, således at de får så gode vilkår som vel muligt set i forhold til deres indsats, og således at de kan have en indkomst, der svarer til den øvrige del af befolkningens.

Lovgivningen må fremme en bevidst udnyttelse og forvaltning af Danmarks jord med hensyntagen til både økonomi, miljø og de kommende generationer.

Kristeligt folkeparti erkender, at en løbende strukturtilpasning er nødvendig; der skal være plads til såvel små som store og mellemstore enheder. En meget drastisk nedgang i antallet af landbrugsbedrifter, som vi har set det i de senere år, er ikke ønskværdig, bl.a. fordi det er ødelæggende for befolkningsudviklingen i landdistrikterne.

Landbrugserhvervet spiller stadig en stor rolle for nationaløkonomien. Af den samlede vareeksport udgjorde landbrugets eksport op til en tredjedel forrige år. Et effektivt og vel fungerende landbrug er derfor stadig af vital betydning for dansk økonomi.

Landbrugeren har sammen med landsbybefolkningen spillet en væsentlig rolle for hele den kulturelle udvikling i Danmark – det har jeg sagt før, men jeg er nødt til at gentage det – og vel stærkere her i Danmark end i noget andet land. De rige folkelige bevægelser i forrige århundrede fængede, slog rod og udviklede sig i landbefolkningen. Højskoler, efterskoler, husmandsskoler, land-